

Ибо в основе всего, существующего на разных уровнях, находится один и тот же созревающий и воплощающийся эйдос — **диалектическое единство идеи и материи**.

Употребляя слово «чреват», я с его помощью выражаю факт участия всего сущего в реализации Логоса как Плана и Закона Бытия, подчеркивая принципиальную схожесть развития природы (сущего в целом) с развитием зародыша в чреве будущей матери.

И в то же время, при таком, казалось бы, тотальном, универсальном законодательном планировании, всему дана полнейшая свобода-соревновательность (в терминологии Ф. Ницше, «воля к власти»), ибо именно она обеспечивает постоянный переход от низших форм отражения ко все более высоким и эффективным. Более высоким и эффективным — в смысле глубины отражения-освоения окружающей действительности и, следовательно, — способности к гармонизации доступной части космоса. Это — моя интерпретация смысла хайдеггеровской фразы «человек — пастух бытия», интерпретация, распространяющая этот смысл на всё сущее. Dasein, и Гегель здесь прав, это — **всё** сущее (любое наличное бытие), а не только человек, как считает Хайдеггер. Просто человек — это весьма особенное наличное бытие, способное к мышлению и эк-зистированию. И в случае реализации этой способности-возможности — в состоянии действительности, то есть — в должное как идеальное воплощение эйдоса (сущности) человека, происходит его скачок из царства необходимости в царство свободы, переход из сущего в должное, то есть — в бытие. Из человека-индивида рождается человек-личность, Человек Истинный.

И вот это, как мне кажется, и есть та самая высшая мера возгорания «огня» о которой столь загадочно провозгласил в свое время Гераклит.

НИКИТЧЕНКО О. Е.

Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова,
докторант кафедри філософської антропології, кандидат філософських наук

АМЕРИКАНИЗАЦІЯ ЯК КОНВЕРГЕНТНИЙ ПРОЦЕС У СУЧАСНОМУ РЕЛІГІЙНОМУ ЖИТТІ СВІТУ

Поняття «конвергентні процеси в релігійному житті другої половини ХХ сторіччя» для широкого наукового загалу співробітники науково-дослідного центру «Компаративістських досліджень релігії» філософського факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова почали вживати ще з середини останнього десятиріччя століття, що вже минуло. (Див. наприклад: Мартинюк Е. І,

Никитченко О. Е. Конвергентні процеси в релігійному житті нашого часу/ Е. І. Мартинюк, О. Е. Никитченко//Релігія — Світ — Україна. Колективна монографія в 3-х книгах за наук. ред. проф. А. Колодного і Филипович. Книга III. Релігійні процеси в перспективі їх виявів// Українське релігієзнавство. — К.: УАР, 2012. — № 61. — С. 368–375).

За роки, що минули, зміст визначених тенденцій не змінився, хоча постійно відбуваються деякі зміни в їх значенні, чи то в тому, яке місце вони займають (якщо можна вжити це слово, то й «рейтинг») у повсякденні релігійного життя. Кожен з цих конвергентних процесів відіграє особливу роль у відтворенні сучасної релігійної сфери суспільного буття, тому прискіпливо аналізуючи один з них, ми маємо повсякчас відчувати його зв'язок з іншими. У цьому сенсі ми розглядаємо й «американізацію».

«Конвергентними процесами» у сучасному розумінні цього терміну можна вважати як ті, що притаманні більш ніж одній релігії, так і ті, що свідчать про тенденції зближення соціальних, доктринальних і організаційних позицій між двома, чи багатьма релігіями. Треба зауважити, що все, що відомо про наявність загального в релігії, те що дозволяє дослідникові аргументувати, що мова іде саме про релігійні явища, продовжує дискутуватись і констатуватись і у наші часи. У статті йдеться лише про ті процеси, які сформувались, чи найбільш актуалізувались за останні десятиліття років. Це перш за все: *акселерація, актуалізація есхатології, актуалізація соціальних концепцій, американізація, вельтізація, віртуалізація, глобалізація, діалог, екуменічний рух, егосинтонізація, екзотерізація, зростання інклюзівізму, консюмерізм, модернізм і постмодернізм, нові релігії, паксізація, приватизація, сучасний релігійний плюралізм, раціоналізація культових дій, ревівалізм, секуляризація, синкретизм, сцієнтизм, уніфікація екстеріоризації, толерантність, фемінізація, фундаменталізм, харизматизація.*

Враховуючи тотальний вплив американізації на сучасне суспільство (економічне, політичне, культурне, психологічне, релігійне, мовне й т.і.), для того, щоб не загубитись у всьому обсязі можливих соціально-філософських асоціацій, необхідно зосередитись, на наш погляд, на чомусь, що є віссю усієї історії США, на тому, що виокремлює саме їх вплив на розмаїття існуючого поза межами цієї країни регіонів та громад. І така вісь існує. Принаймні, кожен з дослідників особливостей розвитку сучасного стану американського суспільства, звертав увагу на ту роль, що виконувала і виконує у ньому релігія.

Уся історія США, та сучасний перебіг подій доводить, що релігія мала і має величезний вплив на світогляд американців, що знаходить своє відображення, та конкретні прояви практично в усіх сферах соціального відтворення американського суспільства. Отже й за межами Сполучених Штатів їх багатоаспектна участь у глобальних та локальних процесах сучасного суспільства супроводжуються й суто американським

ставленням до релігії, до найвиразніших ознак якого можна віднести такі паттерни як: релігійна свобода, релігійний плюралізм, громадянська релігія, толерантність, месіанізм, харизматичність, віра у релігію.

Виокремлюючи американізацію як самостійне явище, особливу тенденцію сучасного суспільного розвитку людства, треба безумовно мати на увазі, що цей процес як і інші конвергентні відтворюються не лише на тлі але ж й в усій їх сукупності, наведемо лише один з прикладів можливого аналізу.

Вельтізація (від нім. *die Welt* — світ). Це конвергентний процес, який характеризує потяг представників різних релігій до створення всесвітньої організації, яка б об'єднала всі релігійні традиції на ґрунті подолання історично існуючої відчуженості. Найбільш яскравим прикладом цього конвергентного процесу є існування Парламенту світових релігій, створеного у 1993 р. в Чикаго (США), в діяльності якого беруть участь представники багатьох деномінацій.

Глобалізація (від франц. *global* — загальний, всесвітній) — позначає процес виникнення і поширення явищ, які мають наддержавний вимір.

Глобалізацію часто-густо ототожнюють з американізацією та вестернізацією. Однак при наявності сходження у цих процесах, треба принаймні у наукових розвідках їх розмежовувати. Зараз ми лише нагадаємо, що до трьох названих тенденцій суспільного розвитку сучасності можна вже сміливо додати і «істернізацію».

Отже можна розмежовувати ці явища: американізацію як самостійний вплив паттернів США на сучасне суспільство, що глобалізується; вестернізацію — феномен розповсюдження загальних для Америки та інших демократичних західних країн цінностей у всьому світі, та «глобалізацію» — визначення якої вже було вище наведене.

СУМАРОВА Л. Н.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
доцент кафедры философии, кандидат философских наук, доцент

КРИТИКА ЛОГИКИ ОТ СЕКСТА ЭМПИРИКА ДО ДЖ. ЛАКОФФА: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Судьба логики всегда была тесно связана с уровнем общеполитических представлений о человеке, о мире, о познании. Современные критические взгляды на логику, принимающие иногда форму нигилизма, как в постмодерне, или более мягкую форму упреков в несовершенстве логических моделей мышления, на наш взгляд, весьма полезно сравнить с аналогичными ситуациями в истории логики. Таких ситуаций